

Unngå brudd på konkurranseloven

FAVs kompetansedager 13. april 2010

Konkurranseloven

- § 10 Forbud mot konkurransebegrensende samarbeid
  - Forbud mot samarbeid om pris og andre kommersielle vilkår, kunder og markeder, anbud osv.
  - Forbud mot informasjonsutveksling om slike forhold
- § 11 Forbud mot misbruk av dominerende stilling
- Etterforskning og lovbrudd gir negative konsekvenser
  - Overtredelsesgebyr, bøter eller fengselsstraff
  - Arbeidsrettslige konsekvenser
  - Erstatningssøksmål
  - Driftsproblemer under etterforskning

"Avtale"

- Avtalekriteriet er omfattende
  - "minstevilkåret [er] at partene [] har en uttrykt felles vilje til å innrette seg på markedet på en bestemt måte (sak E-3/97 *Jæger mot Opel Norge*)"
- Skal lite til for å bevise at en avtale er inngått, så lenge en felles partsvilje kan konstateres
- Ingen betydning hvordan den "felles vilje" er uttrykt
  - Skriftlig eller muntlig
  - Uttrykkelig eller stilltiende
  - Nok at partene føler seg bundet og opptrer som om de er det

Samordnet opptreden

- Krever ikke "felles vilje", men at usikkerhet om konkurrentenes atferd erstattes med
  - Kontakt mellom partene som legger til rette for koordinering
  - Konsensus eller felles forståelse om å erstatte konkurranse med samordning
- Typisk tilfelle er utveksling av informasjon
  - Priser
  - Planlagte anbud/tilbud
  - Produksjonskapasitet
- Lov med individuell tilpasning/parallelle markedsatferd
- Vanskelig å skille mellom ulovlig samordnet opptreden og lovlig optimal tilpasning til konkurrenter

Samarbeid i bransjeorganisasjoner

- Bransjeorganisasjoner kan begå selvstendige regelbrudd
  - Egne anbefalinger og vedtak
  - Tilrettelegging for eller overvåkning av kartellvirksomheten
- Normal virksomhet i bransjeorganisasjoner er uproblematisk
  - Kompetanseutvikling
  - Næringspolitikk
  - Arbeidsgiverpolitikk
- Arbeidet i FAV og NHO er kvalitetssikret

Grunnleggende forsiktighetsregler

- Asfaltmarkedet ligger til rette for samordnet opptreden
  - All kontakt konkurrentene imellom er risikabel
  - Hver bedrift må ha gode rutiner – som skal følges
- Noen tema skal aldri diskuteres med konkurrenter
  - Priser og kalkyler
  - Kunder eller anbud
  - Produksjonskapasitet og planlagte investeringer
- Samarbeid kan være lovlig
  - Leie av maskiner og spesialutstyr?
  - Prosjektsamarbeid, åpne anbudssamarbeid og underleveranser?

Grunnleggende forsiktighetsregler

- Alle avtaler mellom konkurrenter må kvalitetssikres
  - Kun skriftlige avtaler med konkurrenter
  - Avtaler med konkurrenter må alltid sjekkes med advokat

Hva hvis det går galt?

- Ekstern rådgivning
- Håndtering av bevissikring og annen etterforskning
- Kommunikasjon
- Rutiner?